

Pressikonverents Eesti teadlaste ja immunoloogidega 27.09.21

Läbipõdenute ja tervete laste vaksineerimine pole vajalik ega põhjendatud

Esmaspäeval, 27.09.21 Tallinnas aset leidnud pressikonverentsil vastasid Eesti teadlased ja immunoloogid päevakajalistele küsimustele seoses laste vaksineerimisega ja läbipõdemisest saadava immuunsusega SARS-CoV-2 vastu.

Kohtumisel toonitati, et viiruse läbipõdemine on tänaseks andnud paljudele meist tõhusa kaitse, millega võime olukorrast väljatulemisel arvestada. "Uuringud on kinnitanud, et läbipõdemine annab pikemaajalise kaitse viiruse eest kui vaktsiin. Läbipõdenute vaksineerimine pole positiivse antikehade testi puhul vajalik ega põhjendatud," selgitas Tallinna Tehnikaülikooli immunoloogia dotsent Sirje Rüütel Boudinot.

Covid-19 uurija Kaari Saarma soovib testida inimesi läbipõdemise suhtes: "Vaksineerida tuleks riskigruppi kuuluvaid inimesi nende soovil ja ainult siis, kui nende antikeha test on negatiivne. Tervete laste vaksineerimine tuleb lõpetada."

Viimastel aastatel Rootsi Lund Ülikooli mRNA tehnoloogial põhineva vähiravi vaktsiini loomisesse panustav immunoloog Alar Aab hoiatas kolmanda vaktsiinidoosi eest: "Selline immuunsüsteemiga mängimine võib olla ettearvamatult ja ohtlik."

Üheskoos kutsuti üles jagama ausat infot selle kohta, mida me SARS-CoV-2 viiruse ja vaktsiinide kohta täna teame ning hoiduma inimeste hirmutamisest. Juhul kui otsustatakse jätkata Covid-tõendite alusel erisuste tegemist, peaks positiivne antikeha või rakulise immuunsuse test andma inimestele vaksineerimisega sarnased õigused.

Teadlased leidsid, et kõiki inimesi võiks testida läbipõdemise suhtes. See annaks tõese pildi epidemioloogilisest olukorrast rahvastikus ning aitaks nii inimestel isiklikult kui ka valitsusel teha kaalutletud otsuseid. "Eesti võiks olla eeskujuks kogu maailmale, kuidas üks väike ja tubli riik targasti kriisist väljub," võeti ühiselt kohtumine kokku.

Pressikonverents on järelvaadatav meedikud-teadlased.ee koduleheküljel ja YouTube'is: <https://www.youtube.com/watch?v=qUIH5Zh05ac>

Pressikonverentsi 27.09.21 kirjalik kokkuvõte

1. Hetkel kasutusel olevate vaktsiinide probleemid

SARS-CoV2 viirus nakatab tavaliselt limaskesti meie ülemistes hingamisteedes ja immuunvastus tekib limaskestadega seotud lümfoidses

koes. Selline nakatumine on kerge või üldse märkamatu sümptomitega ja arvatakse, et kuskil 80% nakatumistest toimub sel viisil.

Õlavarre lihasesse süstitud mRNA vaktsiini toimet toodavad süstekoha lähedased lihasrakud, kuid ka teised rakud organismis, viiruse ogavalku, mille dendriittrakud viivad lümfisõlme. Ogavalk, mis on organismi jaoks võõrvalk, põhjustab T ja B rakkude paljunemise lümfisõlmedes. Enamus neist T ja B rakkudes sureb, ent ca 5% neist jäävad püsima "mälu rakkudena". Paljudel mälu rakkudel on "teadmine", missugusest kehaosast ogavalk pärines, mis võimaldab neil liikuda tagasi esmase nakkuskoha juurde – meie näites õlavarre lihasesse, luues väga tõhusa kaitse just selles esmase nakkusallika piirkonnas.

Ainult, et üldine immuunsüsteem – mis aktiveeritakse olemasoleva mRNA vaktsiini poolt, on niivõrd palju tegelikult nakatumiskohast, ülemiste hingamisteede limakestadest, eraldatud, et mRNA vaktsiin "õiget" kaitset siin ei loo.

Covid-19 vaktsiin, mis hoiaks ära viiruse levimise, peaks manustatama tilkadena kas ninna või suhu - siis saaks tekkida "õige" limaskestade põhine immuunsus, mis aitaks ära hoida viiruse levimise ja võiks olla aluseks karjaimmuunsuse tekkeks - sellist suu/ninakaudset manustatavat vaktsiini meil kahjuks pole (on küll väljatöötamisel).

2. Tervete laste vaktsineerimine pole põhjendatud

Covid-19 vaktsiinide toime on eeskätt ära hoida rasket haigust ja surma, mida lastel esineb haruharva. Alaealiste suremus (IFR) on 0,001-0,003%. Võrdluseks üle 80-aastaste IFR on 8%. Vaktsiinid ei kaitse täielikult nakatumise ja nakkuse edasikandmise eest. Kui eelmiste tüvede puhul vaktsiinid vähendasid nakatumise riski, siis Delta tüve puhul on see oluliselt langenud. Olemasolevate vaktsiinidega teiste kaitseks vaktsineerimine pole põhjendatud. Oma tervise kaitseks on põhjust vaktsineerida eeskätt riskigrupil. Vaktsineerimist tuleks soovitada ka riskirühma lastele.

Pole võimalik tõestada, et vaktsiin on lastele ohutu, sest vaktsiinide pikaajalise ohutuse kohta puudub info. Lühiajalise kasutuse jooksul on ilmnunud mitmed tõsised kõrvaltoimed. Ühendkuningriigi vaktsineerimiskomitee hinnangul on vaktsiini teise doosi risk 12-34 müokardiidi juhtumit miljoni doosi kohta. Eeldatav kasu on riskidest tunduvalt väiksem. Teine doos aitaks ära hoida 0,16 intensiivravi ja 6 haiglaravi vajadust. Lisaks müokardiidi riskiga kaasneb vaktsiinidega ka mitmeid teisi riske, mis on arvutustest välja jäetud. Lastest massilise vaktsineerimise kasutegur on kaheldav ja ei kaalu üle võimalikke riske.

3. Läbipõdemine annab mitmekülgsema ja pikemaajalisema immuunsuse kui vaktsineerimine

Läbipõdemise järgselt on korduvnakatumine ja -haigestumine väga haruldane. Seda on kinnitanud kümned uuringud, meditsiinistatistika ja ka reaalne igapäevane kogemus. Iisraeli suured uuringud näitavad, et vaktsiinid annavad läbipõdemisega võrdväärse kaitse vaid esimese kolme kuu jooksul pärast vaktsineerimist. Pärast seda on vaktsiinide kaitse märgatavalt väiksem kui läbipõdemise järgselt.

Teaduspõhiselt lähenedes peaks läbipõdenute Covid-tõend kehtima vähemalt 12 kuud ja vaktsineeritutel 6 kuud, kuid paraku on valitsuse korraldused sellele vastupidised. Reegel sunnib läbipõdenuid vaktsineerima juba 6 kuud hiljem. Samas ei vaja läbipõdenud Covid-19 vaktsiini ega peaks võtma sellega seotud terviseriske vähemalt 12 kuu jooksul pärast nakatumist. Kõiki inimesi peaks enne vaktsineerimist testima läbipõdemise suhtes, et vältida terviseriske. Positiivne antikeha või rakulise immuunsuse test peaks olema Covid-tõendi väljastamise aluseks.

4. Inimeste teavitamine viiruse levikust, vaktsineerimisest ja haiguse olemusest

Kommunikatsioon peab olema aus – see on oluline ühiskonnas arusaamatuste, usaldamatuse ja ärevuse ärahoidmiseks. Väga paljut me selle viirusega seoses ei tea ja seda tuleks ka nii kommunikeerida, võlts optimism või manipuleerimine vaktsineerimisplaani eesmärgi saavutamiseks on lubamatud. Karjaimmuunsus ei ole hetkel kasutusel olevate vaktsiinidega võimalik. Tänapäevase teadmise juures vaktsiin hoiab ära raske haigestumise piiratud aja jooksul. Seega vaktsineerituse tase ühiskonnas ei tohiks olla meie vaktsineerimispoliitika põhiline eesmärk. Raske haiguse ärahoidmine ja seda eriti riskigruppides – see on see, mida me eesmärgina silmas peaksime pidama.

Kahjuks pole meil teada vaktsiini pikemaajalised kõrvalmõjud ja ka teiste vaktsiinidega kaasnevate tõsiste terviseriskide hindamiseks pole olnud piisavalt aega. Vaktsineerimine on rangelt vabatahtlik – see on iga inimese, ka lapsevanema, otsus, kui palju on teatav risk tervisekahjustuse saamise osas on õigustatud iga inimese enda või tema lapse seisukohast. Vähemuste kaitse – kuigi ühiskonnas tehakse otsuseid enamuse arvamuse kohaselt, siiski peaksime me suhtlema ka inimestega, kes meiega ühiseid arusaamu ei jaga. Tuleks pingutada selle nimel, et leida ühiseid kompromisse või võimalikult valutuid lahendusi – see on raske ja võtab palju aega, aga see on ühiskonna sidususe hoidmiseks hädavajalik. Me peame ju kõik koos ja ühiselt sellest pandeemiast jagu saama!